

Mezőtúr és Vidéke

Alapítva 1884-ben. A szalagcímet rajzolta: id. Badár Balázs.

Városi közéleti lap

Megjelenik kéthetente

Ára: 130 Ft

Köszöntjük az édesanyákat!

Anyámhoz

Beszélj, anyám! Szavad a szív zenéje,
Szívedből szeretet s élet szakad;
Nappalodik a szenvedélyek éje,
Meleg sugárként ömlik szét szavad.
Buzdíts a jóra, óvj a küzdelemben,
Szeretni, hinni ó, taníts meg engem!
Szívedbe Isten lelke költözött...
Áldott vagy te az asszonyok között!

Komjáthy Jenő

Írásunk a 10. oldalon

Erőszakos diákok

8. oldal

15 éves a Búzavirág népdalkör

15. oldal

Áttörni a csenden - Interjú Rojkó Istvánnéval a nagyothallók klubjának vezetőjével 15. oldal

Éneklő ifjúság

3. oldal

Motorral biztonságosan

7. oldal

Együtt az iskoláért

5. oldal

Győzelmi dömping

9. oldal

Telekis diákok országos sikere

6. oldal

Közösen gondolkodni

15. oldal

Erőszakos diákok?

Melyik az a szülő, aki nem arra bízta gyermekét, hogy „ne hagyja magát”, „ne legyen nyuszi” – de hol van a határ? Nehéz megfogalmazni. Valamennyien emlékezhetünk magunk is arra, amikor egy gyerekcsoport tagjaként elkövetői vagy áldozatait voltunk kisebb-nagyobb ugratásoknak. Milyen okok miatt lesz az ártatlan ugratásból rendszeresen ismétlődő egyre durvább bántalmazás? Aktuális a kérdés-feltevés. A mindennapi életben is egyre gyakrabban megtörténik. Bár a média felnagyítja ezeket az eseményeket, a meggyékben végzett kutatásomban megpróbáltam annak utánajárni, hogy egy átlagos középiskolában mennyire van jelen az erőszak, milyen megnyilvánulásai vannak ennek.

A zaklatás, a pszichoterror iskolai jelenléte nagyon összetett problémát jelent. Bántalmazásnak vagy bullyingnak nevezzük azt, ha valaki hosszabb időn át, ismétlődően bántalmaz egy vagy több másik személyt, azaz szándékosan sérelmet okoz neki. A bántalmazó s az áldozat között az erőviszonyok egyenlőtlenek, tehát általában idősebb fiatalabbat, erősebb gyengébbet, fogyatékkal élő, a hierarchia magasabb fokán álló alacsonyabb helyzetűt bántalmaz. A bántalmazás lehet: szóbeli (bántó, durva beszéd, sértés, gúnyolódás, csúfolódás, zaklatás, szexuális viccek, gorbomba híresztelések, ugratás), fizikai (ütés, lökdösdés, rugdós, ruha- haj húzgálása, tulajdon megrongálása, elvétele), érzelmi, lelki (kiközösítés, valahová bezárás, zaklató telefonok, fenyegető weboldalak vagy blogok, e-mailes fenyegetések, faji gyalázás, kirekesztés, trágár történetek meghallgatására vagy valami egyébre való rákényszerítés).

Talán azért is kerülnek nyilvánosságra egyre több esetben az ilyen agresszív cselekedetek, mint korábban, mert a gyerekek nem érzik ennek súlyát, jó poénnak tekintik, néha szándékosan provokálnak, telefonnal rögzítik az eseményeket, felteszik az internetre, s mindenki láthatja, a média pedig felnagyítja, újabb propagandát csinál neki, sőt ötleteket ad olyanoknak is, akiknek esetleg eszébe sem jutna ilyesmi.

Az iskolai erőszakkal kapcsolatban 210 fő véleményét dolgoztam fel egy részben saját fej-

lesztésű, 6 oldalas kérdőív kapcsán. A 80 oldalas dolgozat eredményeiből csak néhány gondolatot villantok fel.

A szakiskolai osztályokban jobban jellemző az erőszak, mint a gimnáziumban. Vannak olyan szakiskolai osztályok, ahol a „támadó”, bántalmazó tanulók aránya 41-43 %, az összes tanulóhoz képest, míg pl. a gimnáziumi, szakközépiskolai osztályokban ez az arány 3-6%. Kimutatható, hogy a fiúk 32%-a agresszivitásra hajlamos, a lányoknak csak 17 %-a. Ugyanakkor a lányok között nagyobb az áldozatok aránya, 21 %, míg a fiúknál csak 10 % ez az arány. A kérdőívek alapján is látható volt, hogy az áldozattá és az agresszorrá válás egyaránt a zűrés családi háttérre is visszavezethető. A szülőknek a munkahelyük miatt egyre kevesebb idejük van a gyerekekkel foglalkozni. A szülői felügyelet nélkül maradt gyerekek a tévé képernyője előtt nőnek fel. A műsorok nagy mennyiségű erőszakot tartalmaznak, a gyerekek a környezetükkel szemben is alkalmazzák a kapott magatartási sémákat. A gyerekekben nem fejlődik ki az empátia. Nem gondolnak arra, hogy ha például megütnék valakit, az következőkkel jár: sérülést, bánatot okoz. A családon belül nem beszélnek az agresszivitásról, az iskolában pedig az érzelmi fejlesztésre kevés idő jut. Az üllő életmód, a tévé, a számítógép előtti eltöltött idő (vagyis a rendszeres sportolás hiánya) is erősíti a feszültséget, a fölősgőt vagy önagresszivitás formájában, vagy a környezetükben lévő személyekkel szemben vezet le. A problémás gyerekek nagy része többgyermekes családból származik, a szülők iskolai végzettsége alacsony, anyagi helyzetük sokszor reménytelen, szenvedélybetegségekkel, válásokkal sűrűn teleterhelt családi háttér jellemző. Sok gyerek nem kap otthonról megfelelő magatartási mintákat: a munkanélküli szülők gyermekeik számára – akarva-akaratlan – nem tudják felmutatni a tevékeny élet mintáját. A diák nap mint nap úgy megy iskolába, hogy nincs kész a leckéje, nem tanult; nem volt hol, nem volt mikor. Kialvatlan. A fiatal nem egy esetben maga is megalázott. E körülmények hatására kereshet egy nálánál gyengébbet, akinek gyöttrésé-

ben sikerélményre lel, kompenzálva ezzel a családi és tanórai kudarokat.

A kérdőíveket összegezve látható volt, hogy a bántalmazás áldozatainak legfontosabb közös jellemzője a szorongásos viselkedésminta és a fizikai gyengeség. A kortársaik által bántalmazott gyerekek olyan jeleket küldhetnek a környezetük felé, hogy értéktelenek, és megtámadásuk esetén nem fognak ellenkezni. Az áldozatok bizonytalanok, óvatosak, érzékenyek, csendesek. Énképük általában negatív, önértékelésük alacsony, csúnyának, butának érzik magukat. Sok esetben előfordul, hogy magányosak, nincsenek barátaik. Leggyakrabban ezeket terrorizálják a náluk erősebbek és idősebbek. A vizsgálat eredménye azt mutatja, hogy a tanulmányi teljesítmény és a külső jegyek kevésbé játszanak szerepet az áldozattá válásban. Érdekes, hogy a szegénységet nem találták kirekesztő oknak, míg más kutatásokban történik erre utalás. Talán azért, mert a tanulók nagy része szegény. Jelentős támadási oknak tűnik a másság és a más baráti kör is. Az iskolai bántalmazásnak egészségügyi, szociális, pedagógiai és pszichés hatása egyaránt van. Azok, akiket bántalmaznak, nagyobb eséllyel lesznek depressziósak, szerhasználók, vagy a legsúlyosabb esetben akár öngyilkosok. Állandó félelem és rettegés jellemzi őket, gyakoriak a pszichoszomatikus panaszok, az önbizalom csökkenése. Milyenek az elkövetők? A kortársakat bántalmazó tanulók általában agresszívak, ellenségesek. Az agresszió esetükben fizikai erővel társul, gyakran idősebbek, erősebbek társai, és főleg az áldozatoknál. Önértékelésük általában megfelelő, énképük pozitív. Jellemző rájuk a dominanciára való hajlam, a többi tanulót elnyomják, felsőbbrendűségi érzésük van. Forrófejűek, könnyen feldühödnek, főleg, ha akadályba ütköznek. Általában ellenszegülő, felnőttekkel is durvának, keménynek tűnnek, kevés empátiát mutatnak. Viszonylag korán részt vesznek más antiszociális cselekedetekben, (pl. lopás, vandalizmus, részegség, rossz társaság). Az osztályon belüli népszerűségük változó, de középiskola felsőbb évfolyamaira csökken. Tanulmányi eredményük általában gyenge.

NÉVJEGY

Juhász Ágnes Orsolya, a Teleki Blanka Gimnázium egykori diákja ma a Rendőrtiszti Főiskola II. éves hallgatója bünyügyi-igazgatási szakon. 2009. április 16-án Budapesten a XXIX. Országos Tudományos Diákköri Konferencia Had- és Rendészettudományi Szekciójának szociológia tagozatán bemutatott pályamunkájával országos 1. helyezést ért el, és megkapta a Pro Scientia Aranyérmesek Társaságának különdíját is a legértékesebb tudományos eredmény eléréséért. Képünkön Orsolya átveszi az 1. díjat prof. dr. Szabó János ny. dandártábornoktól, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem rektorától.

A bántalmazás bárhol megtörténhet. Leggyakoribb helyszíne az osztályterem, melékhelyiségek, a folyosók, a játszótérek, tömegközlekedési eszközök, az iskolába vagy éppen hazafelé vezető útvonalak. A zaklatás gyakori formája ma már az internet is. A kérdőívek alapján megdőlni látszik az a közismert állítás, hogy az iskolai WC a zaklatások, a verekedések, a „nagy leszámolások” helyszíne. Úgy tűnik, hogy a tanári felügyelet megerősítését felismerték a tanulók és más, kevésbé felügyelt helyszíneken is „zajlanak az események” (az utcán, a szórakozóhelyeken).

Hogyan csökkenthető az agresszió? A titkos recept, ami egyszerű, gyors, hatékony... nem létezik. Csak néhány javaslat: ne engedjük, hogy a gyerekek akció-, horrorfilmet nézzenek, ne játszanak velük agresszív játékokat, az önismeret fejlesztését, hatékony konfliktuskezelési technikák elsajátítását segítsük (dráma tagozat). Tanulják meg indulataikat, feszültségeiket kezelni (sport, tánc, beszélgetés). Fontos a megfelelő érzelmi kapcsolat kialakítása, a közösséghez tartozás megerősítése.

JUHÁSZ ÁGNES ORSOLYA